

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוגים, אני מודיע כי ביום כ"ה בסיוון התשע"א (30 ביוני 2011), החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
8509	ת.מ.י.ר. - תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חל"צ) תנובה תעשיות מזון בע"מ החברה מרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ שטראוס גרופ בע"מ יוניליוור ישראל בע"מ שופרסל בע"מ חוגלה-קימברלי בע"מ גן שמואל מזון בע"מ התאחדות התעשיינים בישראל	מיוזם משותף	שירותי גוף מוכר בהתאם לחוק להסדרת הטיפול בארזות. התשע"א-2011

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, הוגבל היקף שיתוף הפעולה מקבלי השירותים מת.מ.י.ר. - תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) (להלן - תמיר), הוגבלו העברות מידע בין תמיר ומקבלי השירותים ובין מקבלי השירותים לבין עצמם, הוגבל מינוי נושא משרה או עובד מינהלי בכיר במי ממקבלי השירותים לנושא משרה, עובד או יועץ בתמיר, נמנע מתמיר להיות בעלים של מכלי אצירה אלא באישור הממונה על הגבלים עסקיים, ועוד.

תוקפו של הפטור מוגבל ל-3 שנים.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק, נתונה החלטתי זו לער לפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגור עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור.

החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מס' 8509, במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22, ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

י"א בתמוז התשע"א (13 ביולי 2011)

(חמ 41-3)

דיוור גילה

הממונה על ההגבלים העסקיים

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

הודעה על הארכת פטור מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן - החוק), ולאחר התייעצות עם הוועדה לפטורים ולמיוגים, אני מודיע כי ביום א' באייר התשע"א (5 במאי 2011) החלטתי להאריך את תוקפו של הפטור שניתן ביום י"ט באדר ב' התשס"ח (26 במרס 2008) והוארך ביום כ"א באדר ב' התשע"א (27 במרס 2011) למשך 60 ימים, כמפורט להלן:

מס'	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
7281	דוקרט אוורגרין אריות בע"מ אלופק ישראל בע"מ	שיתוף פעולה בייצור ובשיווק של קרטוניות גייבל טופ בישראל	אריות קרטון למוצרי מזון נוזלי טרי

הפטור הוארך ב-60 ימים מיום א' באייר התשע"א (5 במאי 2011).

¹ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128; התש"ס, עמ' 113.

² י"פ התשס"ח, עמ' 3251.

רשות ההגבלים העסקיים

הודעה על פטור בתנאים מאישור הסדר כובל

לפי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בתוקף סמכותי לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן – "החוק"), ולאחר התייעצות עם הועדה לפטורים ולמיזוגים, אני מודיע כי ביום כ"ח בסיון התשע"א (30 ביוני 2011) החלטתי על מתן פטור מאישור הסדר כובל, כמפורט להלן:

מספר	שמות הצדדים להסדר	מהות הכבילה	הנכס / השירות
8509	ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חל"צ) תנובה תעשיות מזון בע"מ החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ שטראוס גרופ בע"מ יוניליוור ישראל בע"מ שופרסל בע"מ מחוגלה-קימברלי בע"מ גן שמואל מזון בע"מ התאחדות התעשיינים בישראל	מיזם משותף	שירותי גוף מוכר בהתאם לחוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א- 2011

פטור זה ניתן בתנאים ולפיהם, בין השאר, הוגבל היקף שיתוף הפעולה מקבלי השירותים מת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) (להלן: "תמיר"), הוגבלו העברות מידע בין תמיר ומקבלי השירותים ובין מקבלי השירותים לבין עצמם, הוגבל מינוי נושא משרה או עובד מנהלי בכיר במי ממקבלי השירותים לנושא משרה, עובד או יועץ בתמיר, נמנע מתמיר להיות בעלים של מכלי אצירה אלא באישור הממונה על הגבלים עסקיים, ועוד. תוקפו של הפטור מוגבל ל-3 שנים.

החלטתי מתבססת על כך שבכפוף לתנאים לעיל, אין בכבילות שבהסדר כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות, עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו.

בהתאם לסעיף 15 (א) לחוק, נתונה החלטתי זו לערר בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכובל שעליו ניתן הפטור. החלטת הפטור פתוחה לעיון הציבור בתיק פטור מספר 8509 במשרד רשות ההגבלים העסקיים, רחוב כנפי נשרים 22 ירושלים, בשעות העבודה הרגילות.

מרופ' דיוד גילה
הממונה על הגבלים עסקיים

י"א בתמוז התשע"א
13 ביולי 2011

¹ ס"ח התשמ"ח עמ' 128, ס"ח התשי"ס עמ' 113.

רשות ההגבלים העסקיים

א' בתמוז התשע"א

3 ביולי 2011

פטור: 8509

בפקס: 03-7111700

לכבוד

מר בנימין רוטנברג, עו"ד

רון גזית רוטנברג ושות'

רח' שדרות רוטשילד 46

תל-אביב 66883

הנדון: החלטת בעניין פטור מאישור הסדר כובל בין הצדדים:

ת.מ.י.ר. - תאגיד מחזור יצרנים בישראל - תמיר ויצרנים ויבואנים אשר ירצו להצטרף לקבלת

שירותים/11

הנני מתכבד להעביר אליכם את החלטת הממונה על הגבלים עסקיים, לפי סעיף 14 לחוק
ההגבלים העסקיים התשמ"ח - 1988, בדבר מתן פטור מהחובה לקבל את אישור בית הדין להסדר
כובל שבין הצדדים בנדון.

לכבוד רב,
דרור ארס, עו"ד
רשם הגבלים עסקיים

רשות ההגבלים העסקיים

החלטה לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988

בדבר מתן פטור מאישור הסדר כובל

להסדר בין ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור),
תנובה תעשיות מזון בע"מ, החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ,
שטראוס גרופ בע"מ, יוניליוור ישראל בע"מ, שופרסל בע"מ, חוגלה-קימברלי
בע"מ, גן שמואל מזון בע"מ והתאחדות התעשיינים בישראל

א. פתח דבר

בפני בקשה למתן פטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 (להלן: "החוק") להסדר כובל שהצדדים לו הם ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) (להלן: "תמיר") ומייסדותיה, עליהן נמנות התאחדות התעשיינים בישראל (להלן: "התאחדות התעשיינים"), תנובה תעשיות מזון בע"מ (להלן: "תנובה"), החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ (להלן: "החברה המרכזית"), שטראוס גרופ בע"מ (להלן: "שטראוס"), יוניליוור ישראל בע"מ (להלן: "יוניליוור"), שופרסל בע"מ, חוגלה-קימברלי בע"מ, וגן שמואל מזון בע"מ.

עניינו של ההסדר בהקמתה של תמיר, שהיא חברה לתועלת הציבור אשר מטרתה לקיים חובות יצרנים ויבואנים לפי החוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011 (להלן: "חוק האריזות").

לאחר שבחנתי את ההסדר ואת הכבילות המצויות בו, כמו גם את השפעתם האפשרית על התחרות בשווקים הרלוונטיים, ולאחר שנועצתי בועדה לפטורים ולמיזוגים, הגעתי למסקנה כי – בכפוף לתנאים הקבועים בסיפא להחלטה זו – הכבילות שבחסדר אינן פוגעות פגיעה של ממש בתחרות בשווקים כאמור, כי עיקרו של ההסדר אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, וכי אין בהסדר כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו. מטעמים אלה ומהנימוקים שיפורטו להלן, מצאתי כי ההסדר ראוי לפטור לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, בכפוף לתנאים המפורטים בסוף החלטה זו.

ב. רקע – חוק האריזות

הקמת תמיר באה על רקע חקיקת חוק האריזות. תכליתו של חוק האריזות היא להקטין את ההשפעה הסביבתית השלילית של אריזות ופסולת אריזות. בחוק נקבעו הסדרים שמטרתם לצמצם את פסולת האריזות, למנוע את חטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות (מונחים אלה ואחרים מוגדרים בסעיף 1 לחוק האריזות), ובכלל אלו נקבעו גם יעדי מיחזור או השבה לאנרגיה

רח' כנפי נשרים 22, ת.ד. 34281 ירושלים 91341 טלפון: 02-6556111 פקס: 02-6515330

של פסולת אריזות – יעד ספציפי לכל סוג חומר (פלסטיק, זכוכית, נייר, עץ או מתכת) כמו גם יעד מצרפי לכלל פסולת האריזות.

חוק האריזות מטיל על יצרנים ויבואנים של מוצרים ארוזים ושל אריזות שירות חובות שונות, וזאת לשם הגשמת מטרות החוק. בין החובות שהוטלו על יצרנים ויבואנים מצויות החובה למחזר שיעור מסוים מתוך פסולת האריזות של המוצרים הארוזים או של אריזות השירות שייצרו או שייבאו באותה שנה (בהתאם לסוג החומר בו נעשה שימוש), וכן חובות רישום ודיווח למנהל האריזות במשרד להגנת הסביבה, הנוגעות, בין היתר, למספר המוצרים הארוזים או אריזות השירות ומשקל האריזות, והיקף מיחזורן. בנוסף, הוטלה על היצרנים והיבואנים החובה להתקשר עם חברה שהוכרה על-ידי מנהל האריזות במשרד להגנת הסביבה (להלן: "גוף מוכר") לשם קיום חובותיהם הנ"ל, כאשר במקביל הוטלה חובה על הגוף המוכר להתקשר עם יצרנים ויבואנים שביקשו להתקשר עמו.

על-פי חוק האריזות, משהתקשר יצרן או יבואן עם גוף מוכר, הופך האחרון אחראי לקיום חובות היצרן או היבואן כל עוד ההתקשרות עומדת בתוקפה, וזאת בסייגים הקבועים בחוק האריזות. בהתאם, נדרש הגוף המוכר לדווח למשרד להגנת הסביבה על היקף פסולת האריזות אשר מקבלי השירותים ממנו אחראים לטיפול בה ועל היקף פסולת האריזות אשר מוחזרה או הושבה לאנרגיה. הגוף המוכר אחראי גם להתקשר עם גורמים האחראים לפינוי פסולת, דוגמת רשויות מקומיות, וזאת על-מנת להסדיר את איסוף הפסולת מתחומיהם לשם המשך הטיפול בה.

התמריץ העיקרי להבטחת קיום החובות הקבועות בחוק האריזות, מצוי בחשיפת יצרנים, יבואנים וגופים מוכרים לאפשרות שמא יועמדו לדין או שמא יוטל עליהם עיצום כספי בגין הפרה של חובה הקבועה בחוק האמור. נציין בפרט, כי יצרן או יבואן אשר לא התקשר עם גוף מוכר ולא קיבל פטור מהתקשרות כאמור מאת מנהל האריזות חשוף לעיצום כספי או לקנס, וכי אי עמידה ביעדי מיחזור עלולה אף היא להוביל להטלת עיצום כספי על גופים מוכרים, יצרנים או יבואנים. נציין עוד כי החוק מאפשר להטיל כפל קנס או עיצום כספי על יצרנים ויבואנים (בחלקים יחסיים, לפי משקל חומר האריזות המיוצר או המיובא) מקום בו גוף מוכר עמו התקשרו לא שילם קנס או עיצום כספי שהוטל עליו.

הנה כי כן, ההסדרים שנקבעו בחוק האריזות, ובפרט החובות שהוטלו על יצרנים ויבואנים והסנקציות על הפרת החובות האמורות, יוצרים תלות של ממש בין היצרנים והיבואנים לגופים המוכרים עמם יתקשרו, עד כדי כך שבעבור חלק ניכר מהיצרנים והיבואנים, שירותי הטיפול בפסולת אריזות המוענקים על-ידי גוף מוכר עשויים להיחשב כתשומה חיונית בייצור או ביבוא של מוצרים ארוזים או של אריזות.

בקשת תמיר להיות לגוף מוכר על-פי חוק האריזות מצויה בימים אלה בפני מנהל האריזות במשרד להגנת הסביבה. להכרעתי נתונה השאלה האם ההסדר ראוי לפטור מהצורך באישור בית הדין להגבלים עסקיים.

ג. הצדדים להסדר

כאמור לעיל, תמיר הינה חברה לתועלת הציבור, אשר מטרתה לפעול לקיום חובות יצרנים ויבואנים על-פי חוק האריזות. בפרט תפעל תמיר לאיסוף ומיחזור של פסולת אריזות ולקיום חובות הדיווח על כמויות פסולת האריזות הנוצרת והממוחזרת על-ידי היצרנים והיבואנים הקשורים עמה, בין כבעלי מניות בה ובין כמי שמקבלים ממנה שירותים בלבד. על-פי מצגיה מבקשת תמיר לפעול כגוף מטה, דהיינו כגוף המרכז את פעילויות האיסוף והמיחזור, אולם נמנע מלעסוק בפעילויות אלו בעצמו או להחזיק בתשתיות הדרושות לשם כך. בהתאם, צפויה תמיר להתקשר עם רשויות מקומיות ועם קבלנים אשר יבצעו בעבורה את הפעילויות הנ"ל.

תמיר הוקמה ביוזמת התאחדות התעשיינים, אשר הינה גוף המייצג שורה ארוכה של תעשיינים ישראלים – קטנים וגדולים. ליוזמת התאחדות התעשיינים הצטרפו החברות המייסדות, שהן כאמור תנובה, החברה המרכזית, שטראוס, יוניליוור, שופרסל, חוגלה קימברלי וגן שמואל מזון. כל אחת מהנ"ל מהווה, בעצמה או באמצעות חברות קשורות, שחקנית גדולה ובעלת מעמד בייצור או בשיווק של מוצרים ארוזים או אריזות אשר לגביהן יכולו חובות מכוח חוק האריזות, לפחות בחלק מהתחומים בהם היא עוסקת. בין החברות הנ"ל מצויות חברות עליהן הכריז הממונה על הגבלים עסקיים כבעלות מונופולין על-פי סעיף 26 לחוק. לנוכח היקפי הפעילות הגדולים של החברות המייסדות, ניתן להעריך כי הנ"ל מייצגות גם חלק ניכר מסך פסולת האריזות אותה יש למחזר או להשיב לאנרגיה על-פי חוק האריזות, וזאת לאור המתאם הקיים בין היקף המכירות של מוצרים ארוזים ואריזות לבין פסולת האריזות אשר לגביה חלות החובות על-פי חוק האריזות.

בחינת רשימת המייסדות מעלה עוד כי בין החברות המצויות בה נמנות חברות המתחרות זו בזו במגוון תחומי פעילות ושוקים, כאשר בחלק מהמקרים חלקן המצרפי של החברות המייסדות בשוק מסוים הינו גדול במיוחד, עד כדי היעדר כל תחרות מצדם של שחקנים אחרים זולתן. כך למשל, ומבלי למצות, תנובה (שהוכרזה כבעלת מונופולין בענף חלב שתייה ומוצרי חלב) שטראוס (אשר הינה חברת בת של חברת שטראוס אחזקות בע"מ, אשר הוכרזה כבעלת מונופולין באספקתם של מעדני חלב בישראל), והחברה המרכזית (המוכרזת כבעלת מונופולין בענף משקאות הקולה) - באמצעות טרה, מתחרות זו בזו בתחום הייצור והשיווק של חלב ומוצרי חלב כאשר התחרות מצדם של שחקנים אחרים בחלק מתחומים אלה מוגבלת, ואילו גן שמואל מזון מתחרה בחברה המרכזית בתחום המיצים.

נציין עוד, כי לחלק מהחברות המייסדות קשרים עם חברות העוסקות בטיפול בפסולת ובמיחזור: החברה המרכזית לדוגמה היא בעלת מניות בתאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ ואילו חוגלה-קימברלי קשורה לאמנר תעשיות מיחזור בע"מ.

ד. השפעת ההסדר על התחרות

לא פעם עמדו בית הדין להגבלים עסקיים והממונה על כך שמזים משותף בין מתחרים יכול להיות הסדר כובל, אף אם אין בהסדרי המזים המשותף הגבלות מפורשות על התחרות. זאת, מאחר שלחבירה בין חברות המתחרות זו בזו ולשותפות בקידום ענייניהם באמצעות המזים המשותף, עלולות להיות השפעות שליליות על התחרות ביניהן, או בין לבין מתחרות אחרות שאינן חלק משיתוף הפעולה. חששות מעין אלה מתגברים שעה שלמזים המשותף חוברים מתחרים המחזיקים יחדיו בחלק ניכר מנתח הפעילות בשוק מסוים.

כאמור לעיל, להקמתה של תמיר חוברות חברות המתחרות זו בזו בתחומים ובשוקים שונים. ישיבת החברות המייסדות סביב אותו "שולחן משותף" מעלה חשש שמא יתרגו החברות המייסדות מגבולותיו המותרים של שיתוף הפעולה ביניהן וינצלו את תמיר כמסד להתאמת התנהגותן בשוקים בהם הן מתחרות ואף לתיאום מפורש ביניהן, וכן כאמצעי להדרת מתחרים נוספים מן השוק. חששות אלו מתגברים לנוכח העובדה כי על-מנת שתוכל תמיר לעמוד בחובות המוטלות עליה, ובפרט בחובות הדיווח, צפוי להתרכז בה מידע רב על אודות החברות המייסדות ועל אודות החברות שיקבלו ממנה שירותים, ובכלל זה מידע על כמות המוצרים הנמכרים על-ידי כל אחת מהנ"ל.

יחד עם זאת, החששות האמורים מוקהים לנוכח הסדרים שונים שנקבעו בחוק האריזות, בתקנון תמיר ובהסכם המייסדים. כך לדוגמה, החשש מניצול התלות של יצרנים ויבואנים בתמיר לשם פגיעה בהם או הדרתם משוק מסוים מוקהה לנוכח החובה המוטלת על גוף מוכר להתקשר בתנאים שיוויוניים עם כל יצרן ויבואן שפונה אליו. בהקשר זה אציין כי על-פי המידע שהביאו המבקשים בפניי, בכוונת תמיר לגבות ממקבלי השירותים תשלום הנגזר ממשקל האריזות המיוחס לכל יצרן או יבואן ומסוג החומר ממנו הן מיוצרות, וזאת מבלי לגבות רכיב של תשלום קבוע בגין השירותים שהיא מספקת. אלמלא כן, עלול היה להתעורר החשש שמא גבייתו של תשלום קבוע, בנוסף על התשלום האמור לעיל, תפגע בנגישות של יצרנים ויבואנים (בעיקר קטנים) לשירותים הניתנים על-ידי תמיר, ובדרך זו להביא להדרתם משוקים שונים.

גם החשש של העברת מידע בין מתחרים מוקהה לנוכח ההוראות הקבועות בחוק האריזות, ובפרט אלו האוסרות על גוף מוכר או מי מטעמו לגלות או לעשות שימוש במידע רגיש שמגיע אליו. יחד עם זאת, על-מנת למזער את החשש מזליגת מידע ומתיאום אסור, החלטתי להתנות פטור זה בתנאים המגבילים את מינויים של מי שהם נושאי משרה בבעלי המניות בתמיר או בחברות

המקבלות שירותים מתמיר, כנושאי משרה בתמיר, ובתנאים משלימים נוספים המכוונים להתמודד עם החששות הנ"ל.

בדיקת רשות ההגבלים העסקיים התייחסה לחששות נוספים, הנוגעים לתחומי הפעילות של תמיר עצמה ולתחומים המשיקים להם. בפרט עלה החשש שמא הקמתה של תמיר ופעילותה יחסמו כינונה של תחרות בעתיד. במסגרת זו נבחן החשש שמא בתקנון תמיר או בהסכם המייסדים, אשר צורפו לבקשת הפטור, נקבעו הוראות אשר יהיה בהן כדי למנוע מהמייסדים לעזוב את תמיר לטובת הקמת גוף מוכר אחר או לטובת קבלת שירותים ממנו. לאחר שעיינו בתקנון, נוכחנו כי זה אינו מכיל חסמים בלתי צליחים בפני עזיבת הגוף המוכר על-ידי מי מבעלות המניות בו. בין היתר העלתה בדיקתנו כי גובה הלוואת הבעלים עליה הוסכם בין המייסדות, וההסדרים הנוגעים להשבתה למייסדות המבקשת לוותר על חברותה בתמיר, אינם יוצרים חסם כאמור. איום אמין של עזיבת תמיר המושמע והממומש על-ידי אחת או כמה מהחברות המייסדות (אשר כזכור הינן מהחברות המובילות בתחומי פעילותן) לטובת גוף מוכר אחר, יכול להוות רסן על תמיר עצמה, אשר הינה החברה היחידה אשר הניחה בקשת הכרה בפני המשרד להגנת הסביבה.

חשש נוסף להתפתחותה של תחרות עלול לקום באם תורחב פעילותה של תמיר אל עבר פעילות איסוף, מיון ומיחזור פסולת, חלף התקשרות עם קבלנים שיבצעו בעבורה את הפעילויות הנ"ל. באם תתרחב פעילות תמיר כאמור, עלולים להיווצר חסמים תמירים בפני חברות אשר יבקשו לפעול כגוף מוכר. זאת, משום שאם יותר לתמיר להיות בעלים של מפעלי מיחזור, מתקני מיון, מכלי אצירה ותשתיות מיחזור אחרות, עלולה תמיר לחסום את דרכם של מתחרים אשר יבקשו לעשות שימוש בתשתיות אלה כתשומה במתן השירותים חניתנים על-ידי גוף מוכר. במצב זה עלול מתחרה חדש להידרש להקים תשתיות אלה בעצמו, פעולה אשר עלולה להיות כרוכה בעלויות ניכרות ולפגוע בכדאיות הקמתו של גוף מוכר מתחרה. כך, לשם המחשה, באם יותר לתמיר להיות בעליהם של מכלי אצירה הפרושים ברשויות המקומיות, ספק אם יתאפשר למתחרים לעשות שימוש במכלים אלה, והם יידרשו להציב מכלים חדשים בעצמם ולשאת בעלויות הכרוכות בכך. אציין, כי בנסיבות מסוימות, גם קיומן של תניות בלעדיות בהסכמים בין תמיר לבין קבלני המשנה שלה עלולים לעורר חששות כאמור.

יחד עם האמור, אין בחששות אלה כדי למנוע מתן פטור מותנה לתמיר, וזאת לנוכח מצגיה, לפיהם בכוונתה לפעול אך כגוף מטה המרכז את ההתקשרות עם גורמים שונים העוסקים בטיפול בפסולת אריוזות בעבורה ובעבור היצרנים והיבואנים שהתקשרו עמה, ולא לפעול בטיפול בפסולת אריוזות בעצמה, וכן לאור הוראות התנאים שלהלן.

ראוי להתייחס גם לחששות הנובעים מהקשרים הקיימים בין בעלי מניות בתמיר לבין חברות העוסקות בטיפול בפסולת. בהקשר זה אציין כי על עסקאות מסוימות של תמיר, שהינה כזכור חברה לתועלת הציבור, עם בעל עניין בה, חלות הוראות סעיף 345 לחוק החברות, התשנ"ט-

1999, המחייבות הליכי אישור מיוחדים. בין היתר, תידרש תמיר לדווח על עסקאות מסוימות לרשם ההקדשות, ובחלק מהמקרים אף לקבל את אישור בית המשפט להן. מצאתי לנכון להתנות את מתן הפטור לתמיר בהעברת העתק הדיווח על עסקאות כאמור גם לממונה. אני סבור כי יש באמצעים אלה כדי להקחות את החשש שמא ינצלו בעלי המניות בתמיר את מעמדם בה על-מנת להיטיב עם תאגידים שבשליטתם.

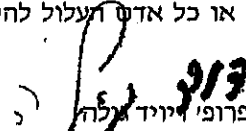
בנסיבות אלה סבור אני כי אין מניעה ממתן פטור כמבוקש בכפוף לתנאים שלהלן.

ה. סוף דבר

לאחר שנועצתי בועדה לפטורים ומיזוגים ראיתי לנכון להשתמש בסמכות הנתונה לי בסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים ולהעניק, בכפוף לתנאים שיפורטו להלן, את הפטור המבוקש.

תוקפו של פטור זה הינו למשך שלוש שנים מהיום.

בהתאם לסעיף 15(א) לחוק ההגבלים העסקיים נתונה החלטתי זו לערר בתוך 45 יום בפני אב בית הדין להגבלים עסקיים על ידי איגוד עסקי, ארגון צרכנים או כל אדם העלול להיפגע מההסדר הכולל עליו ניתן הפטור.

פרופ' עיאל
הממונה על הגבלים עסקיים

ירושלים, כ"ח סיון תשע"א

30 ביוני, 2011

תנאים למתן הפטור

1. הגדרות:

"אדם קשור" – אדם השולט בתמיר, תאגיד הנשלט על-ידיה וכל תאגיד הנשלט בידי מי מהם;

"בעלי מניות" – בעלי מניות בתמיר;

"זיקה" – כל אחד מאלה: קיום יחסי עבודה או מתן שירות באופן אחר, קיום קשרים עסקיים, החזקה בזכות בתאגיד או כהונה כנושא משרה;

"זכות בתאגיד" – כל אחת מאלה:

(1) בעלות במניה, החזקה בה או זכות להורות על מכירתה;

(2) זכות להצביע מכוח מניה באסיפה כללית של חברה או בגוף מקביל לאסיפה

כללית של תאגיד אחר, או זכות להורות כיצד להצביע מכוח המניה;

(3) זכות למנות דירקטור או מנהל כללי, ובתאגיד שאינו חברה – בעלי תפקידים דומים; לעניין זה יראו את מי שמינה דירקטור או מנהל כללי בתאגיד כבעל הזכות למנותו;

(4) זכות להשתתף ברווחי התאגיד;

(5) זכות לחלוק ביתרת נכסי התאגיד לאחר סילוק חובותיו בעת פירוקו;

(6) כל זכות שתוכנה כתוכן זכות כאמור בפסקאות (1) עד (5), אף אם תוארה שונה.

"חוק האריזות" – חוק להסדרת הטיפול באריזות, התשע"א-2011;

"חוק החברות" – חוק החברות, התשנ"ט-1999;

"מידע מפולח" – מידע על אודות כמות, משקל, נפח או מספר האריזות שיוצרו, יובאו, שוקו או נמכרו על-ידי מקבל שירותים מסוים בתקופה נתונה, או על אודות כמות, משקל, נפח או מספר האריזות של יצרן או יבואן בהן טיפלו תמיר או מי מטעמה, לרבות מידע ממנו ניתן ליצור מידע מפולח.

"מידע מצרפי" – מידע שאינו מידע מפולח, לרבות מידע על סך הכמות, המשקל, הנפח או מספר האריזות אשר לגביהם חל חוק האריזות או אשר בהן טיפלו תמיר או מי מטעמה ולרבות מידע כאמור ביחס לסוג אריזות מסוים או חומר מסוים.

"מכל אצירה" – כלי קיבול לאצירת פסולת, בין למיחזור ובין שלא למיחזור.

"מקבל שירותים" – אדם שהתקשר עם תמיר לפי סעיף 9 לחוק האריזות, לרבות בעלי מניות בתמיר;

"תמיר" – ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) וכל אדם קשור לה.

2. אדם שהוא נושא משרה או עובד מנהלי בכיר במי ממקבלי השירותים, או אדם קשור

להם, לא יהיה נושא משרה, עובד או יועץ בתמיר, והכל בין במישרין ובין בעקיפין.

3. על אף האמור בסעיף 2 לעיל, מינויו של עובד מנהלי בכיר במי מבעלי המניות בתמיר כנושא משרה, עובד או יועץ בתמיר יותר אם אושר על-ידי הממונה, מראש ובכתב, ובכפוף לתנאים שנקבעו לכך על-ידי הממונה;

4. כל אדם המשמש כנושא משרה, כעובד מנהלי בכיר או כאחראי מטעם תמיר על הדיווחים לפי סעיף 7 לחוק האריזות, יחתום טרם תחילת ביצוע תפקידו על כתב התחייבות בנוסח המצורף לתנאים אלה כנספח א', ויעבירו לממונה.

5. בפעילותה של תמיר, יתבצעו המגעים בין מקבלי השירותים ובעלי המניות באופן המצמצם כל חשש להפחתת התחרות ביניהם - כולם או מקצתם, או בינם לבין אחרים; בכלל זה -

א. מקבלי השירותים לא יעבירו לתמיר ותמיר לא תקבל ממקבלי השירותים כל מידע שעניינו עלויות, רווחיות או תמחור הנוגעים לפעילות מי מהם או למתחרה של מי מהם;

- ב. מידע שהועבר לתמיר הנוגע לענייניו של מקבל שירותים לא יועבר למקבל שירותים אחר;
- ג. מגעים בין מקבלי השירותים ייערכו בין בעלי התפקידים ההכרחיים לשם תפעולה השוטף של תמיר בלבד ולשם כך בלבד;
- ד. מנהל תמיר, מנהל התפעול, מנהל הכספים והאדם האחראי מטעם תמיר על הדיווחים לפי סעיף 7 לחוק האריזות לא יהיו בעלי זיקה כלשהי למי ממקבלי השירותים.
- ה. תמיר תקבע נהלים כתובים להבטחת קיום האמור בפסקאות משנה א' – ד' לעיל בתוך שלושה חודשים מיום מתן הפטור, ותעביר עותק מהם לידי הממונה.
- ו. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, תמיר לא תעביר למקבלי השירותים ממנה מידע מפולח. אין באמור לעיל כדי למנוע מתמיר להעביר למקבל שירותים מידע מצרפי או כדי למנוע מתמיר להעביר למקבל שירותים ממנה מידע הנוגע כולו למקבל המידע ולו בלבד, או כדי למנוע מתמיר להעביר דיווחים כאמור בסעיף 7 לחוק האריזות.
- ז. כל החלטות תמיר ופעולותיה של זו יתועדו בכתב טרם או בעת עשייתן כך שכל כתב כאמור יישמר במשרדי תמיר ויומצא לממונה מיד בסמוך לדרישה מטעמו בעניין זה; מבלי לגרוע מכלליות האמור, יתועדו כל אלה –
 - (א) פרוטוקול מלא מכל ישיבות הנהלת תמיר, כולח או מקצתה;
 - (ב) נוסח מלא של כל החלטות הנהלת תמיר;
 - (ג) כל תכתובת בין תמיר למי ממקבלי השירותים, שעניינה, במישרין או בעקיפין, העברת כספים או העברת מידע;
 - (ד) כל העברת כספים מבעל מניות לתמיר או התחייבות לערוב לתמיר זה.
- ח. אחת לשנה, בראשית השנה, תדווח תמיר לממונה על האמצעים אשר ננקטו על ידה בשנה שחלפה על מנת להבטיח אי העברת מידע כאמור לעיל; תמיר תעביר אל הממונה אישור חתום בידי כל חברי הדירקטוריון ובעלי המניות יעבירו אל הממונה אישור חתום בידי מנהלם הכללי בדבר נקיטת אמצעים כאמור.
- ט. אין באמור בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות ס' 52 לחוק האריזות, או מהסדרים הנוגעים לסודיות מידע, אשר יקבעו על-ידי מנהל האריזות.
6. תמיר תעביר לממונה העתק של כל בקשה לבית משפט וכל הודעה לרשם ההקדשות בהתאם להוראות ס' 345 לחוק התברות בתוך שלושה ימים מיום הגשתן.
7. תמיר תודיע לממונה על החלטת דירקטוריון תמיר לאשר הצטרפות של בעל מניות חדש לחברה ועל הודעה של בעל מניות לוותר על בעלותו במניות תמיר בתוך שלושה ימים מיום החחלטה או ההודעה, לפי העניין.
8. תמיר לא תהיה בעלים של מכלי אצירה, אלא אם ניתן לכך אישור הממונה בכתב מראש.
9. כל ספק בדבר פרשנותם או תחולתם של תנאים אלה יובא להכרעת הממונה.
10. אין בתנאים אלה כדי לגרוע מהוראות חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.

נספח א'

אני החתום/ה מטה, נושא/ת ת.ז. שמספרה המתמנה לשמש כ-
 בת.מ.י.ר – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) (להלן: "תמיר"),
 מצהיר/ה בזה ומתחייב/ת כדלקמן:

1. קראתי במלואם את תנאי הממונה על הגבלים עסקיים למתן פטור לתמיר.
2. אני מודע/ת לכך כי קיום דווקני של כל התנאים הללו הוא הבסיס למתן הפטור על-ידי הממונה על הגבלים עסקיים.
3. ידוע לי כי הפרת התנאים הנזכרים מהווה עבירה פלילית על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, שעונשה עד שלוש שנות מאסר.
4. כן ידוע לי כי סיוע להפרת תנאי הפטור הנזכרים מהווה עבירה פלילית.
5. אני מתחייב/ת כי במסגרת תפקידי בתמיר לא אתן ידי, במעשה או במחדל, להפרת תנאי מתנאים אלה.

חתימה	שם מלא	תאריך
-------	--------	-------

אישור

הנני מאשר/ת בזה כי ביום הופיע/ה בפני מר/גב' בעל/ת ת.ז.
 ואחרי שהזהרתי/ה כי עלי/ה להצהיר את האמת וכי יהיה/תהיה צפוי/ה לעונשים
 הקבועים בחוק אם לא יעשה/תעשה כן, אישר/ה את נכונות ההצהרה הנ"ל וחתם/ה עליה בפני.

..... עו"ד

רשות ההגבלים העסקיים

הועדה לפטורים ולמיזוגים

המלצות

מועד הדיון: 1 ביוני 2011

מקום הדיון: משרד רשות ההגבלים העסקיים, כנפי נשרים 22 ירושלים ק' ג', 6556111 - 02

בקשות מיזוג במסלול הירוק

בפני חברי הועדה הוצגו בקשות המיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג	תאריך קבלה	מועד קובע	כלכלנית
8088	אחזקות התחנה בע"מ התחנה המרכזית החדשה בתל אביב בע"מ	3.5.2011	-	גיא גולדברג
8524	מלס-תים בע"מ אלטל טכנולוגיסיקה בע"מ אלול תמארינד בע"מ	4.5.2011	3.6.2011	מיטל זריהן
8531	פקר ידפו פרופילים בע"מ אליהו זלמן ובניו תעשיות צינורות בע"מ	11.5.2011	10.6.2011	אלעד כהן
8533	ידיעות אינטרנט ש.ר. אלקטרה מחשבים בע"מ אלקטרה-ידיעות אינטרנט בע"מ	17.5.2011	16.6.2011	אלה בודמן
8541	קבוצת כרמלטון בע"מ R.I.H. LIMITED	22.5.2011	21.6.2011	גיא גולדברג
8545	גולדפרב, לוי, ערן, מאירי, צפריר ושות' מ. זליגמן ושות'	26.5.2011	25.6.2011	מיטל זריהן

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את המיזוגים על סמך חוות דעת הכלכלית.

בקשה לתיקון תנאי מיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשה לתיקון תנאי מיזוג וחוות הדעת של המחלקה הכלכלית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים למיזוג	תאריך קבלה	מועד קובע	כלכלנית
7073	אמ.גי.אס. ספורט טרדינג בע"מ מגמארט ציוד ספורט בע"מ אומיני שיווק ספורט בע"מ	17.5.2010	-	אליאס עזאם

החלטה

חברי הועדה ממליצים לאשר את התיקון בתנאי המיזוג על סמך חוות הדעת הכלכלית.

בקשת פטור נלווית למיזוג

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור נלווית למיזוג וטיוטת פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר	עו"ד
8539	ידיעות אינטרנט ש.ר. אלקטרה מחשבים בע"מ	יונתן צוויקל

החלטה

חברי הועדה ממליצים לתת פטור בבקשה הנ"ל בהתאם לאמור בטיוטת הפטור של המחלקה המשפטית.

בקשת פטור

בפני חברי הועדה הוצגה בקשת פטור וטיוטת פטור של המחלקה המשפטית כדלקמן:

מס' תיק	הצדדים להסדר	עו"ד
8509	ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור) תנובה תעשיות מזון בע"מ החברה המרכזית לייצור משקאות קלים בע"מ שטראוס גרופ בע"מ, יוניליוור ישראל בע"מ שופרסל בע"מ, חוגלה-קימברלי בע"מ, וגן שמואל מזון בע"מ	יונתן צוויקל

החלטה

חברי הועדה ממליצים לתת פטור בבקשה הנ"ל בהתאם לאמור בטיוטת הפטור של המחלקה המשפטית.

חוק ההגבלים העסקיים - התשמ"ח 1988

בקשת פטור מאישור הסדר כובל

מוגשת בזה בקשה בהתאם לסעיף 14 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, למתן פטור מאישור בית הדין להסדר כובל שפרטיו כדלקמן.

1. **הצדדים להסדר המבקשים את הפטור** – ת.מ.י.ר. – תאגיד מחזור יצרנים בישראל (חברה לתועלת הציבור – בהקמה) (להלן: "תמיר")
באמצעות ב"כ – רון גזית, רוטנברג ושות' – משרד עורכי דין
שד' רוטשילד 46, תל אביב 66883.
טל': 03-7111711; פקס': 03-7111700.

2. **הצדדים להסדר**: תמיר וכן היצרנים/יבואנים אשר הודיעו על רצונם להצטרף במעמד של בעלי מניות המפורטים **בנספח א'**, וכן כל יצרן/יבואן שיבחר בעתיד להיות בעל מניות בגוף המוכר (כהגדרתו להלן) ואז לקבל שירותים מהגוף המוכר.

3. **צורת ההסדר**: בכתב. פעילות באמצעות חברה לתועלת הציבור, שתורשם לפי סעיף 3345 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999 ("רישום חברה לתועלת הציבור"), ושתוכר לפי סעיף 12 לחוק הסדרת הטיפול באריזות, התשע"א - 2011 (להלן: "הגוף המוכר"; להלן: "חוק האריזות").

4. **תיאור המסמכים הקובעים את ההסדר והנוגעים לו:**

4.1. הסכם מייסדים – טיוטת הסכם המייסדים מצורפת **בנספח ב'**.

4.2. תקנון הגוף המוכר – עותק מהתקנון מצורף **בנספח ג'**.

4.3. הסכם קבלת שירות ליצרן/יבואן – טיוטת ההסכם מצורפת **בנספח ד'**.

5. **הנכס או השירות נושא ההסדר:**

קיום חובות יצרנים ויבואנים לפי חוק האריזות וביצוע הפעולות הנדרשות לשם כך – זאת בהתאם לסעיף 12(א)(2) לחוק האריזות הקובע את מטרות היחידה של חברה אשר תזכה בהכרה כגוף מוכר לעניין חוק האריזות.

6. **מהות הכבילה ופרטים עליה:**

שורה של חברות תעשייה, ישתפו ביניהן פעולה במסגרת הגוף המוכר, בו תתבקש הכרת המנהל (כהגדרתו בסעיף 2 לחוק האריזות), ואשר יפעל לקיום החובות אשר מטיל חוק האריזות על יצרנים ויבואנים.

7. תקופת תחסדר תכובל:

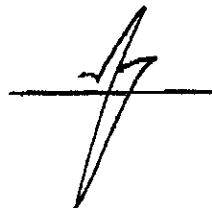
מבוקש פטור לתקופה של 7 שנים.

8. תנימוקים המצדיקים פטור מאישור בית הדין: כמפורט לחלן.

אני מצהיר שכל הפרטים האמורים הם מלאים ונכונים, שהמסמכים המצורפים הם נכונים וזין מלבדם כל מסמך אחר חקובע את תחסדר או תנוגע לו.

תאריך: 7/4/11

שם: יעקב דר, מנכ"ל תמיר

חתימה וחותמת:

הטעמים למתן הפטור

1. ביום 31.1.2011 נכנס לתוקף חוק האריזות. חוק זה מכון להוביל את מדינת ישראל לטיפול מתקדם בהיבטי איכות בפסולת האריזות במדינה. ובלשון סעיף המטרות (1) של החוק:

"מטרת חוק זה לקבוע הסדרים לעניין ייצור אריזות וטיפול בפסולת אריזות, שנועדו לצמצם את כמות פסולת האריזות, למנוע את הטמנתה ולעודד שימוש חוזר באריזות, לשם הקטנת ההשפעה השלילית הסביבתית של אריזות ופסולת אריזות..."
2. בפרק ד' לחוק האריזות נקבע הסדר מפורט להקמת והפעלת חברה לתועלת הציבור – "גוף מוכר" לעניין החוק – אשר תהיה אחראית לקיום חובות היצרנים והיבואנים, ואשר תהיה מחויבת לקבל לשירותי כל יצרן ויבואן בתנאים שוויוניים.
3. שורה של יצרנים ויבואנים המפורטים בנספח א' החלו להתארגן במסגרת התאחדות התעשיינים להקמה משותפת של "גוף מוכר", אשר הוא נשוא בקשת פטור זו.
4. כפי שנפרט להלן, וכפי הידוע ומוכר לרשות עוד מהדיונים שלקראת חקיקת חוק האריזות, התארגנות זו אמורה וצפויה להוביל לפעילותו של גוף מוכר אחד מרכזי שהינו חיוני לעצם הצלחת יישומו של חוק האריזות.
5. עיקרי הטעמים לאישור ההסדר המפורטים כאן הם כדלהלן:

ראשית נטען (פרק ו'), כי הלכה למעשה אין מדובר כלל בהסדר כובל, שכן כל "כבילותיו" של ההסדר הינן לפי דין.

שנית נטען (פרק ז') שמתן הפטור לא יפגע בתחרות, שכן גם אם לא יינתן הפטור צפויים היצרנים והיבואנים להתכנס לפעילות בגוף מוכר מרכזי אחד בהתאם לחובות שבחוק האריזות. כך מכיוון שמאמתי שיוכר "הגוף המוכר" הראשון, צפויים כל היצרנים והיבואנים לבקש להצטרף לשורותיו, והגוף המוכר יהיה חייב לפי חוק לקבל את הצטרפותם.

לאחר מכן נוסף ונטעים שמלכתחילה אין מדובר כלל ב"שוק תחרותי" אלא במוצר ציבורי שימשיך להיות מסופק על-ידי האחראים לפינוי פסולת (קרי, הרשויות המקומיות) כאשר הגוף המוכר אך ורק מממן את הפעילות. על כן, בנסיבותיו המיוחדות של המקרה, הטעמים שביסוד חוק ההגבלים אינם חלים כלל, וממילא אין מקום לדבר על פגיעה "בתחרות".

לבסוף נראה, בהתאם לדרישות חוק ההגבלים, כי עיקרו של ההסדר אינו פגיעה בתחרות אלא פעילות הכרחית לקיום הוראות חוק האריזות.
6. טרם נפנה לנימוקים האמורים, נפרט בפרקים הראשונים את הרקע לחקיקת חוק האריזות, את עיקרי הוראותיו, ואת המבנה התאגידי והתפעולי המתוכנן לגוף המוכר.
7. בפרק האחרון במסמך זה נעמוד על הצורך הדוחק למתן הפטור בדחיפות, שכן הגוף המוכר חייב לפעול בשטח באיסוף ומיחזור אריזות כבר ב- 1 ביולי שנה זו, דהיינו בעוד כשלושה חודשים.

א. חוק האריזות - רקע

8. הרקע ליוזמת הממשלה מפורט היטב בדברי ההסבר להצעת החוק הממשלתית של חוק האריזות.¹ להלן עיקרי הדברים.
9. בישראל מצטברים מידי שנה כחמישה וחצי מיליון טון פסולת עירונית, מתוכם כמיליון טון (15%) פסולת אריזות. מגמת העלייה בכמות פסולת האריזות מצריכה התייחסות מיוחדת על-מנת לצמצם את השפעתה הסביבתית המזיקה.
10. חוק האריזות מהווה חלק ממדיניות המשרד להגנת הסביבה בטיפול בפסולת מוצקה: להפוך את הפסולת ממטרד למשאב ולהקטין את כמות הפסולת המועברת להטמנה.
11. בהתאם למודל הנוהג במדינות האיחוד האירופי, החוק המוצע כולל לכן הסדרים מפורטים לטיפול בפסולת אריזות, המבוססים, בין השאר, על עיקרון מרכזי של "אחריות יצרן מורחבת": דהיינו, האחריות למיחזור פסולת האריזות מוטלת על יצרן המוצרים הארוזים, והוא הנושא בעלות הכרוכה בכך.

ב. חובות היצרנים והיבואנים לפי חוק האריזות

12. החובות העיקריות שמטיל חוק האריזות על יצרנים ויבואנים הן:
 - 12.1. סימון מתאים של אריזות – סעיף 5 לחוק.
 - 12.2. חובת מיחזור פסולת אריזות – סעיף 6 לחוק.
 - 12.3. חובת דיווח למנהל לפי חוק האריזות (להלן: "המנהל")² על היקף השימוש והמיחזור באריזות – סעיף 7 לחוק.
 - 12.4. חובת רישום מלא ומפורט של הפעילות בתחום האריזות – סעיף 8 לחוק.
 - 12.5. חובה להתקשר עם "גוף מוכר" לשם קיום חובותיהם דלעיל של יצרנים ויבואנים (למעט חובת הסימון) – סעיף 9 לחוק.
13. החובה המשמעותית ביותר, הן מבחינת המשאבים הנדרשים לה והן מבחינת היותה עיקרו של החוק, היא כמובן חובת המיחזור לפי סעיף 6 לחוק.
14. החובה המוטלת על יצרנים ויבואנים בסעיף 6 היא לבצע "מיחזור מוכר" של שיעורים נכבדים מתוך סך פסולת האריזות של מוצריהם: 60% בזכוכית, נייר או קרטון; 50% במתכת; 22.5% בפלסטיק; 15% בעץ. בנוסף ובמצטבר, לפחות 60% מסך משקל האריזות החד-פעמיות של היצרן או היבואן. עוד קובע סעיף 6 הסדרים בדבר הגעה הדרגתית לשיעורים שצינו לעיל עד אמצע שנת 2014, והסדר בדבר "השבה מוכרת" כתחליף למיחזור.

¹ ה"ח ממשלה 514 (21.6.2010), עמ' 1116.

² "המנהל" מוגדר בסעיף 2 לחוק כדלהלן: "מי שמונה כאחראי על תחום האריזות במשרד [המשרד להגנת הסביבה], לפי סעיף 45"

ג. מהות "הגוף המוכר" לפי חוק הארזות

15. סעיף 9 לחוק קובע חובה לכל יצרן ויבואן להתקשר לשם מילוי חובותיו (למעט חובת הסימון) עם "גוף מוכר".
16. מן הסעיף עולה, כי הנחת המוצא הינה שספק האם יכול יצרן או יבואן, חלכה למעשה, להצליח לקיים את חובותיו כראוי כל עוד אין הוא מתקשר עם גוף מוכר. לכן, סעיף 9(ה) אמנם מאפשר ליצרן או יבואן לקבל פטור חריג מחובת ההתקשרות עם גוף מוכר, אך נטל השכנוע מוטל על אותו יצרן או יבואן: המנהל יתן את הפטור רק "אם שוכנע כי אותו יצרן או יבואן יכול לקיים את חובותיו לפי פרק זה שלא באמצעות גוף מוכר".
17. להלן נפרט בקצרה מיהו אותו "גוף מוכר" שנמצא במוקד מנגנון חוק הארזות: המדובר בגוף הנתון לחובות, הסדרה ופיקוח מדוקדקים לפי חוק הארזות עצמו, ובנוסף, לתקופת הוראת שעה בת שלוש שנים לפחות, המדובר אך ורק בחברה לתועלת הציבור הנושאת ככזו בשורה של חובות נוספות לפי חוק החברות, התשנ"ט - 1999 ("חוק החברות").
18. על גוף מוכר מוטלות חובות מיוחדות בחוק, וכל פעילותו כפופה לפיקוח המנהל מהמשרד להגנת הסביבה – פיקוח המוודא מראש כי הגוף המוכר יפעל כך שיושגו יעדי המיחזור ובודק בדיעבד כי הגוף המוכר אכן עומד בהתחייבויותיו ומשיג את היעדים. כך, לשם קבלת ההכרה נדרש הגוף המוכר להציג מראש תוכנית עסקית מתאימה להשגת היעדים שבחוק, והמנהל רשאי אף להתנות את ההכרה בתנאים שיבטיחו את עמידת הגוף המוכר במטרותיו (סעיף 12(א) לחוק). לאחר מכן מוסמך המנהל לבטל את ההכרה אם הפסיקו להתקיים התנאים הנדרשים (סעיף 14 לחוק).
19. בנוסף, לא רק שהגוף המוכר יהיה חברה שמטרתה היחידה קיום חובות היצרנים והיבואנים לפי החוק, אלא שסימן ב' לפרק ד' בחוק מוסיף ופורט חובות המוטלות על הגוף המוכר לשם כך. הגוף המוכר מחויב בחוק לבצע "את כל הפעולות הנדרשות לקיום חובות יצרנים או יבואנים" (ס' 15(א) לחוק). עוד מוסיף החוק וקובע חובה לממן פעילויות נדרשות (סעיף 17(א)), חובה להתקשר עם כל אחראי לפינוי פסולת³ בתנאים שוויוניים (סעיף 17(א2)), חובה לפעול בהתאם להוראות המנהל בדבר תדירות איסוף ופינוי פסולת (סעיף 17(ד) ועוד).
20. בנוסף חשוב לציין, שחוק הארזות קובע מפורשות כי הגוף המוכר יתקשר עם כל יצרן או יבואן שימנה אליו, וזאת בתנאים שוויוניים ומפוקחים (סעיף 16(א) לחוק). הפיקוח על כך הדוק ומבוצע מראש, כאשר כבר בשלב ההכרה מוצג לאישור המנהל חוזה לדוגמה להתקשרות עם יצרנים ויבואנים, וההתקשרות עם כל יצרן ויבואן מעוניין מתבצעת לפי אותו חוזה (שם).
21. כמו כן קובע החוק חובה לגוף המוכר לערוך אסיפות יצרנים ויבואנים – לרבות כאלה שאינם בעלי מניות בו – ולמנות דירקטורים חיצוניים, הכל באופן שמקדם ומבטיח פיקוח ובקרה קרובים על הנעשה בגוף המוכר.

³ לפי סעיף 2 לחוק הארזות, "המנהל" הוא "מי שמונה כאחראי על תחום הארזות במשרד, לפי סעיף 45 (לחוק)".
⁴ "אחראי לפינוי פסולת" מוגדר בסעיף 2 לחוק הארזות כדלהלן: "רשות מקומית, וכן כל מי שחייב לפי כל דין, למעט חובה מכוח חוק עזר, באיסוף ובפינוי של פסולת משטח שבעלותו או בהחזקתו".

22. בנוסף על כל זאת, בשלוש השנים הראשונות של חוק האריזות ניתן יהיה להכיר כגוף מוכר אך ורק בחברה לתועלת הציבור שנרשמה לפי סעיף 345א לחוק החברות (סעיף 12א לחוק), ואכן מבקשת הפטור תפעל כחברה כאמור. כחברה לתועלת הציבור יהיה הגוף המוכר מנוע מחלוקת רווחים וכפוף להוראות נוספות, ביניהן:

22.1. הגוף המוכר שיוקם יהיה מנוע מחלוקת רווחים וכל "חלוקה אחרת" לבעלי המניות (סעיף 345א לחוק החברות);

22.2. הגוף המוכר יחוייב להפעיל ועדת ביקורת ולמנות מבקר פנימי (סעיפים 345ח ו-345ט לחוק החברות);

22.3. בגוף המוכר יחולו מגבלות על שכר דירקטורים, חברי ועדת ביקורת ונושאי משרה אחרים (סעיף 345י לחוק החברות);

22.4. בגוף המוכר תחול אחריות מוגברת של נושאי משרה וחברי ועדת ביקורת (סעיף 345י לחוק החברות);

22.5. לרשם ההקדשות תהיה סמכות חקירה אם יהיה לו יסוד סביר לחשש כי החברה אינה מקיימת את הוראות חוק החברות והוראות תקנונה (סעיף 345יח לחוק החברות).

ד. על הפעילות המתוכננת והצפויה של הגוף המוכר

23. להלן יוצגו עקרונות כלליים למבנה הפעילות המתוכנן והצפוי של הגוף המוכר.

24. ככלל, בכוונת מבקשת הפטור להפעיל את הגוף המוכר כגוף מטה, אשר ירכז את ההתקשרויות הנדרשות עם יצרנים ויבואנים ועם רשויות המקומיות. פעילויות האיסוף והמיחזור יבוצעו ככלל על-ידי הרשויות המקומיות וקבלנים, ולא על-ידי הגוף המוכר עצמו.

25. הגוף המוכר יתקשר בהסכמים שוויוניים עם הרשויות המקומיות, ובמסגרת התקשרויות אלה יממן הגוף המוכר את פעילות האיסוף ויקבל לידי את פסולת האריזות שנאספה – הכל בהתאם לסעיף 17 לחוק האריזות.

26. הגוף המוכר עשוי אף לפעול לאיסוף אריזות מסחריות ישירות מבתי עסק, באמצעות התקשרות ישירה עם בתי העסק והפעלת קבלנים לביצוע האיסוף – זאת בהתאם לסעיף 24א לחוק.

27. הגוף המוכר ימכור חומרי גלם למפעלי מיחזור או השבה מורשים, בהתאם לחוק האריזות, ומתוך מטרה למקסם את התמורה שתתקבל בידי הגוף המוכר.

28. ההתקשרות מול יצרנים ויבואנים לפי סעיף 9 לחוק, תהיה בתנאים שוויוניים. טיטת הסכם ההתקשרות מצורפת בנספח, אך מטבע הדברים ייתכן שיחולו בה שינויים. דמי הטיפול ייקבעו על בסיס עבודה כלכלית לאור הערכת עלויות, בשים לב לעלויות האיסוף, הטיפול, המיחזור וכיו"ב.

29. כפי שעולה מרשימת החברות העומדות להצטרף כבעלי מניות כמפורט בנספח א', החברות פועלות בתחומים מגוונים. בכך יש כמובן כדי להקחות חששות תחרותיים ככל שיש כאלה בענייננו (וכאמור בבקשה זו, לשיטתנו אין חששות כאלה).

ה. היבטים תאגידיים של הגוף המוכר

30. כל יצרן ויבואן יוכל לבחור להיות בעל מניות בגוף המוכר או לקבל ממנו שירותים ללא אחזקה במניות.
31. החברות המנויות בנספח א' מתעתדות לחתום על הסכם מייסדים לקראת הקמת הגוף המוכר, להיות בעלות מניות בו ולהעניק לגוף המוכר הלוואות בעלים. טיוטת הסכם המייסדים וכן תקנון הגוף המוכר מצורפים כאמור כנספחים ב' ו-ג'. במהלך הפעילות להקמת התאגיד ייתכן שיחולו שינויים במסמכים אלה.
32. כמפורט בתקנון, הון המניות של הגוף המוכר יורכב ממניות רכוש ומניות הצבעה, כאשר מניות ההצבעה יורכבו מחמישה סוגים:
- 32.1. מניות הצבעה א' - יוקצו ליצרני ויבואני אריזות מחומרי קרטון, נייר ועץ.
 - 32.2. מניות הצבעה ב' - יוקצו ליצרני ויבואני אריזות מחומרי P.P + P.E.T.
 - 32.3. מניות הצבעה ג' - יוקצו ליצרני ויבואני אריזות מחומרי פלסטיק (למעט P.E.T ו-P.P) + זכוכית.
 - 32.4. מניות הצבעה ד' - יוקצו ליצרני ויבואני אריזות ממתכת.
 - 32.5. מניות הצבעה ה' - יוקצו ליצרנים ויבואנים קטנים (יקבע לעניין זה משקל אריזות כולל שנתי, אשר יצרן ויבואן שמייצר אריזות בהיקף נמוך הימנו, יהיה זכאי למניות הצבעה ה').
33. כמפורט עוד בתקנון, מניות הרכוש יקנו זכות הצבעה באסיפה הכללית, כאשר כוח ההצבעה של כל בעל מניות יקבע לפי חלקו היחסי בסך האריזות בהן יטפל הגוף המוכר.
34. מניות ההצבעה יקנו לבעלי המניות מכל קבוצה (א' - ה') זכות למינוי דירקטור אחד. כוח ההצבעה של כל בעל מניות בכל קבוצה יקבע לפי היחס בין הממוצע החודשי של משקל האריזות שמכר בעל המניה לבין סך הממוצע החודשי של משקל האריזות שמכרו כל בעלי המניות באותה קבוצה.

ו. כל כבילותיו של ההסדר הינו לפי דין

35. הלכה למעשה, לשיטתנו המדובר ב"הסדר שכל כבילותיו נקבעו על פי דין", ועל כן הוא אינו נחשב כלל כהסדר כובל (סעיף 3(1) לחוק ההגבלים העסקיים). נסביר.
36. סעיף 16(א) לחוק האריזות קובע **חובה** לגוף המוכר להתקשר עם כל יצרן או יבואן הפונה אליו. ובלשון הסעיף:
- "חובת התקשרות עם יצרנים ויבואנים וחובת דיווח להם**
16. (א) גוף מוכר יתקשר בחוזה התקשרות עם כל יצרן או יבואן שיפנה אליו לשם קיום חובותיו, שתואמים את תנאי ההכרה של אותו גוף מוכר, בתנאים שוויוניים; ההתקשרות תיעשה בהתאם לחוזה לדוגמה שאושר בידי המנהל בהכרה ובהתאם לתנאים שנקבעו בה."
37. ולצד סעיף 16(א) ניתן להוסיף ולציין את סעיף 9 לחוק האריזות, הקובע חובה לכל יצרן ויבואן להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר לשם קיום חובותיו. לאמור:
- חובת התקשרות עם גוף מוכר**
9. (א) לשם קיום חובות יצרנים או יבואנים לפי פרק זה, למעט חובת סימון אריזות לפי סעיף 5 (בחוק זה – חובות יצרנים או יבואנים), על יצרן ועל יבואן להתקשר בחוזה התקשרות עם גוף מוכר; התקשר יצרן או יבואן עם גוף מוכר, יהיה הגוף המוכר אחראי לקיום חובות היצרן או היבואן כאמור, כל עוד ההתקשרות עומדת בתוקפה.
38. נניח כעת תסריט – תיאורטי לגמרי, כפי שנסביר להלן – בו יצרן אחד היה מקים לבדו גוף מוכר, והיה הראשון לקבל את הכרה כ"גוף מוכר" לפי סעיף 12 לחוק האריזות.
39. מיד עם היוודע דבר ההכרה בגוף המוכר החדש, יצרנים ויבואנים אחרים היו פונים אליו מיד בבקשה להתקשר עמו (בהתאם לחובתם לפי סעיף 9 לחוק), והגוף המוכר היה חייב לקבל כל אחד ואחד מאותם יצרנים ויבואנים לשורותיו – זאת בהתאם לסעיף 16(א) לחוק.
40. יוצא, שאילו היינו יוצאים לדרך עם "גוף מוכר" המוקם על-ידי יצרן אחד לבדו, היינו מגיעים כמעט מיידית למצב בו הגוף המוכר משרת את כל היצרנים והיבואנים, וזאת כאשר ההתקשרויות בין כל היצרנים והיבואנים לגוף המוכר אינן מוגדרות כלל ועיקר "הסדר כובל". כך מכיוון שהתקשרויות אלו נעשו לפי החובה המוטלת על הגוף המוכר בחוק האריזות.
41. מספר הערות נדרשות כעת טרם נעמיק בשאלה האם גם בענייננו, בתסריט שונה, "כל כבילותיו [של ההסדר] נקבעו על פי דין".

42. ראשית, נסביר מדוע ציינו לעיל כי תסריט בו אחד מבין היצרנים והיבואנים יוצא חלוץ לפני המחנה ומקים לבדו "גוף המוכר" הראשון הינו תסריט תיאורטי לגמרי. יש לכך שתי סיבות. הסיבה הראשונה היא, שלא סביר כי יימצא כלל חלוץ לפני המחנה, שעה שכל יצרן ויבואן יודע שאם רק ימתין ל"גוף המוכר" הראשון שיוקם – הוא יוכל מייד להצטרף אליו ולקבל שירותים. הסיבה השנייה היא, שלפחות בשלוש השנים הראשונות לתחולת חוק האריזות, הגוף המוכר חייב להיות חברה לתועלת הציבור (סעיף 12א לחוק) – ומכאן שאיש מבין היצרנים והיבואנים לא יראה תועלת לעצמו לחקים "גוף מוכר" מתוך ציפיה לרווחים.
43. שנית, אפילו אם מספר יצרנים היו פועלים בנפרד להקים "גוף מוכר", הרי מיד עם קבלת ההכרה "בגוף מוכר" באחד המיזמים, "הגופים המוכרים" הפוטנציאליים האחרים היו סוגרים את שעריהם והיבואנים והיצרנים היו מתכנסים לגוף המוכר הראשון והיחיד – זאת בהתאם לחובתו של אותו גוף מוכר לפי סעיף 16א(א) לחוק ומבלי שהיה הדבר מוגדר כלל כהסדר כובל.
44. ודוק: העובדה, שכך או אחרת צפויים היצרנים והיבואנים להתכנס "בגוף מוכר" יחיד אינה מקרית – היא נובעת במישרין מהמציאות שיוצר חוק האריזות ומהוראות החוק גופן. כפי שידוע לרשות ופורט רבות בדיון בכנסת כמו גם בהצעת החוק, המודל האירופי אשר אומץ בחוק האריזות פועל הלכה למעשה במדינות אירופה באמצעות גוף מרכזי אחד. תהליכי האיסוף, כמו גם עצם מהותו של "השוק המלאכותי" שיוצר החוק, אינם תומכים בפעילות במסגרת מבוזרת של מספר "גופים מוכרים". מרקם ההוראות של חוק האריזות מכוון לכן בבירור לפתרון שבו גוף מוכר מרכזי אחד פועל ליישום החוק.
45. שורה של הוראות בחוק האריזות תומכות בהיגיון דברים זה. בראש ובראשונה, החובה ליצרן ויבואן לפעול באמצעות גוף מוכר (ולא בעצמו) כשלצדה החובה לכל גוף מוכר לתת שירותים לכל יצרן ויבואן. הוראה נוספת בחוק, אשר בעליל אינה מתאימה לשוק "מבוזר" של מספר גופים מוכרים, היא החובה לכל גוף מוכר להתקשר עם כל מפנה פסולת בישראל (סעיף 17 לחוק); רק גוף מוכר שהיקף פעילותו רחב ביותר יוכל לפעול ביעילות למול כל מפני הפסולת בישראל. ובנוסף, על-מנת לקבל הכרה כגוף מוכר נדרשת חברה להראות שבסמוך למתן ההכרה היא תיתן שירותים ליצרנים ויבואנים שמשקל אריזותיהם מסוג מסוים מגיע ל-10% מכלל השוק, ולהוסיף ולהראות שתוך שלוש שנים יינתנו השירותים ליצרנים ויבואנים המתחזקים כאמור 30% מכלל השוק של אריזות מאותו סוג.
46. ומכל האמור לעיל נובע, כי פרשנות מתחייבת של חוק האריזות הינה שגם התסריט בו שורה של יצרנים ויבואנים מקימים מלכתחילה את "הגוף המוכר", הינו מקרה של הסדר שכל כבילותיו לפי דין. ננמק זאת בשני מישורים פרשניים: מהותו של חוק האריזות ולשונו של החוק.
47. במוקד נמצאת הוראת סעיף 16א(א) לחוק האריזות, כאשר עלולה להישמע טענה כי ההתקשרות בענייננו בין מיסדי הגוף המוכר אינה נופלת לגדר סעיף 16א(א) בשני היבטים:
- בהיבט הזמן – סעיף 16א(א) קובע חובה "לגוף המוכר" להתקשר עם כל יצרן ויבואן, אך בענייננו יכולה להישמע הטענה כי טרם קיים גוף אשר זכה להכרה והמתקשרים בהסכם הם המייסדים ולא "גוף מוכר".

בהיבט התוכן – סעיף 16(א) קובע חובה לגוף המוכר להתקשר "בחווה התקשרות" שוויוני עם כל יצרן ויבואן, ובענייננו יכולה להישמע הטענה כי מדובר בהסדר הנוגע לבעלות בגוף המוכר בעוד סעיף 16(א) עוסק רק בחווה התקשרות לקבלת שירותים מהגוף המוכר.

48. בראיה מהותית של החוק, אשר נתמכת גם בלשונו, לטענה כאמור המצרה את גבולותיו של סעיף 16(א) אין לטעמנו מקום.

בהיבט הזמן, הרי "הגוף המוכר" חייב בחוק ליתן שירותים לכל יצרן ויבואן, ואם החברה העתידה להפוך ל"גוף מוכר" מקדימה ומראש מתקשרת באופן שוויוני עם שורה של יצרנים ויבואנים – אין היגיון לומר כי דיני ההגבלים העסקיים יאסרו עליה לעשות כן.

בהיבט התוכן, הרי שהזכות להיות גם לבעל מניות בגוף המוכר הינה חלק אינטגרלי מ"חווה ההתקשרות" השוויוני עם כל יצרן ויבואן. חוק האריזות מחייב כל יצרן ויבואן להתקשר עם גוף מוכר, ובה בעת מטיל אישית על היצרן והיבואן סנקציה אם לא עומד הגוף המוכר ביעדי המיחזור וההשבה. בנסיבות אלה, האפשרות של כל יצרן ויבואן להיות גם בעל מניות בגוף המוכר, היא חלק אינהרנטי מההתקשרות עם הגוף המוכר. שוב: אין היגיון לומר, כי חוק האריזות מחייב את היצרן/יבואן להתקשר עם גוף מוכר, חוק האריזות מטיל על היצרן/יבואן סנקציות במידה והגוף המוכר לא יעמוד בחובות המיחזור וההשבה, ובה בעת חוק ההגבלים יאסור על היצרן/יבואן להיות בעל מניות בגוף המוכר וכך להשפיע על פעילותו.

על דברים אלה נוספת הוראת סעיף 12(א)(4) לחוק, לפיה תינתן הכרה רק לחברה שבסמוך לאחר ההכרה בה תיתן שירותים ליצרנים ויבואנים – לשון רבים! – שהיקף האריזות מתוצרתם הינו ניכר במכלול המשק הישראלי (10% בסמוך להכרה ו- 30% בחלוף שלוש שנים). שוב יהיה זו מוזר לטעון, שבעוד חוק האריזות בעליל מחייב ומעודד שיתוף פעולה בין יצרנים ויבואנים בהיקף רחב, חוק ההגבלים אוסר על שיתוף פעולה זה.

ז. הטעמים למתן פטור – אין פגיעה בתחרות

49. הדברים שנאמרו לעיל, חשובים לעניין הטעמים למתן הפטור גם אם יסבור הממונה שאין מדובר בהסדר אשר כל כבילותיו לפי דין. כך מכיוון שאותם דברים מלמדים, שאין "הכבילות" שבהסדר מגבילות את התחרות כלל ועיקר ובוודאי שאין עיקרן בהפחתת התחרות או במניעתה.

50. סעיף 14 לחוק ההגבלים קובע כי הממונה רשאי לפטור צדדים להסדר מהחובה לקבל את אישור בין הדין, אם שוכנע הממונה כי:

"(1) הכבילות שבהסדר הכובל אינן מגבילות את התחרות בחלק ניכר של שוק המושפע מן ההסדר, או שהן עלולות להגביל את התחרות בחלק ניכר משוק כאמור, אך אין בהן כדי לפגוע פגיעה של ממש בתחרות בשוק כאמור;

(2) עיקרו של ההסדר הכובל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו."

51. נשוב ראשית למהותו של חוק האריזות, אשר מהוראותיו ומדיוני הכנסת בעניינו עולה בבירור שהוא דורש מיצרנים ויבואנים לשתף פעולה במסגרת "הגוף המוכר".
52. הרי ניתן היה כעקרון לקבוע בחוק אך ורק חובה ליצרן ויבואן לעמוד ביעדי מיחזור וליתן "לשוק" לפלס את דרכו בהקמת והפעלת האמצעים להשגת יעדי המיחזור.
53. המחוקק בחר בדרך שונה לחלוטין. המחוקק בחר לקבוע שורה של הוראות המכוונות ומחייבות בפועל שיתוף פעולה רחב ביותר של היצרנים והיבואנים בישראל:
- 53.1. כל יצרן ויבואן חייב להתקשר עם גוף מוכר ;
- 53.2. כל גוף מוכר חייב להתקשר עם כל יצרן ויבואן ;
- 53.3. רק חברה שמראה מראש כי היא התקשרה עם יצרנים ויבואנים בהיקף רחב תוכל לקבל הכרה ;
- 53.4. רק חברה לתועלת הציבור תוכל לקבל הכרה בשלוש השנים הראשונות של החוק ;
- 53.5. הגוף המוכר חייב להתקשר עם כל אחראי לפינוי פסולת.
54. הוראות אלה נקבעו, כפי שעולה בבירור מהדיונים אודותיהן, מתוך הכרה שרק שיתוף פעולה נרחב בין היצרנים והיבואנים בישראל יוביל להגשמת מטרות החוק.
55. כפי שכבר ציינו לעיל, לאור הוראות אלה שבחוק האריזות, ובייחוד חובתו המפורשת בחוק של גוף מוכר ליתן שירותים לכל יצרן ויבואן, הרי שגם ללא מתן הפטור יתרכזו כל היצרנים שחברו כאן לפעילות בגוף מוכר אחד. אותם יצרנים סבורים כיום, שהשתתפות בגוף מוכר אחד ורחב היקף הינה הכרחית לקיום חובותיהם לפי החוק בכלל ולקיומן באופן יעיל בפרט. אם לא יינתן הפטור, אזי ממילא יתרכזו כל אותם יצרנים ל"גוף המוכר" הראשון אשר יזכה להכרה לפי חוק האריזות.
56. מדברים אלה נובע, שהחסדר לא יפגע בתחרות כלל ועיקר. עם פטור וללא פטור יתרכזו היצרנים בגוף מוכר אחד. מתן הפטור לא ישפיע לכן על מבנה השוק. הפטור המבוקש יאפשר התארגנות מהירה והכרחית של היצרנים המעורבים לשם מימוש תכליתו של חוק האריזות – הא ותו לאו.

ח. הטעמים למתן פטור – אין מדובר ב"שוק תחרותי" ממילא

57. על דברים אלו יש להוסיף, שמלכתחילה אין עניינו ב"שוק תחרותי" אשר היצרנים המעורבים פועלים בו. כפי שנצטט להלן, בעניין דומה – הוא תאגיד יחיד העוסק באיסוף מכלי משקה ריקים – סיכם וכתב לאחרונה בית הדין להגבלים עסקיים: "בתנאי שוק אלה, ועל רקע המצב החוקי דהיום, לא נראה כי קיומו של תאגיד איסוף בודד יפגע בתחרות ויגרע מטובת הציבור."
58. את "שוק" איסוף האריזות יצר המחוקק ואין זה שוק המהווה מיסודו "שוק תחרותי". בראש ובראשונה מצד "הביקוש", הרי המחוקק הוא שקבע את יעדי האיסוף. הפעילות בשוק

אינה מוכתבת על ידי ביקוש למוצר או לשירות מצד הצרכנים. הביקוש והתפוקה מוכתבים על-ידי המחוקק ונאכפים בסנקציות שבחוק האריזות.

59. על כך חשוב להוסיף, שפעילות איסוף האריזות תמשיך להתקיים לפי חוק האריזות כ"מוצר ציבורי", ולא כמוצר אשר מי מהיצרנים מספק ללקוחותיו. לפי הוראות חוק האריזות, האיסוף יבוצע בדרך של התקשרות עם האחראים לפינוי פסולת – קרי, הרשויות המקומיות – כאשר הגוף המוכר מממן את הפעילות (סעיף 17 לחוק). יוצא, ש"שירות איסוף האריזות" (דהיינו פינוי פסולת) ימשיך להיות מסופק כמוצר ציבורי על-ידי הרשויות המקומיות, כאשר היצרנים נושאים בעלויות אך אינם מספקים "מוצר" לצרכן כלשהו.
60. מושכלות ותכליות היסוד של חוק ההגבלים העסקיים, ממילא אינן מתקיימות לכן במקרה זה. בשוק אמיתי מבקש חוק ההגבלים לשמר את כוחות השוק שימקסמו את עודף הצרכן. בענייננו המטרה היא לקדם את איכות הסביבה באמצעות איסוף ומיחזור אריזות ברשויות המקומיות בהתאם ליעדים שקבע המחוקק – וכל זאת במינימום עלות למשק הישראלי.
61. לו היינו עוסקים בשוק תחרותי, החשש העיקרי היה מפני צמצום תפוקה בתחום האיסוף (דהיינו, חשש מפני הקטנת כמות האריזות הנאספת וממוחזרת) בהשוואה למצב של פעילות נפרדת, או חשש מפני פגיעה באיכות השירות הניתן לצרכנים.
62. חששות אלה אינם רלבנטיים כלל בענייננו, שכן גם במסגרת שיתוף הפעולה בין היצרנים בגוף המוכר, לא יהיה ביכולתם לצמצם את היקף האיסוף והמיחזור. ונוסיף, שבמקרה הצורך ניתנה למנהל לפי חוק האריזות הסמכות לקבוע אמות מידה מחייבות גם לעניין תדירות איסוף ופינוי פסולת האריזות (ר' סעיף 17(ד) לחוק).
63. יוצא, כי בענייננו הצטרפותם של היצרנים להקמת הגוף המוכר אינה פוגעת בדרך כלשהי "בתחרות" – זאת בוודאי לא כמשמעותו של מונח זה בחוק ההגבלים.
64. **דברים אלו התקבלו לאחרונה על-ידי בית הדין להגבלים עסקיים בעניין דומה: פעילות תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ אשר פועל בתחום איסוף מכלי המשקה הריקים.** כך כתב ביה"ד הנכבד בפסק הדין מיום 1.3.2011 בה"ע 804/08:

34. ... לטענת המבקשות, ריכוז פעילות האיסוף בידי גורם אחד, אשר כאמור מקובל ברבות ממדינות אירופה, נובע מאופיה של פעילות האיסוף. כפי שהסביר המומחה מטעם התאגיד, מר מנחם פרלמן, איסוף ומיחזור מיכלים על פי חוק המיחזור איננו פעילות מסחרית כלכלית רגילה המונעת באמצעות כוחות השוק החופשי ועונה לביקושים בהיצעים מתאימים. מדובר בשוק מלאכותי, יציר המחוקק...

35. לאור זאת, ועל רקע תנאיו של שוק האיסוף המתכונתו הרגולטורית העדכנית, החשש מפני הקטנת תפוקות כתוצאה מאיחוד כוחות של מתחרים, או מפני פגיעה באיכות השירות הניתן לצרכנים כתוצאה מכך, נראה על פני הדברים רחוק ותיאורטי. יעדי האיסוף נקבעים בחוק ובהסדר קיים, והם אשר יכתיבו את איכות השירות שיינתן לצרכנים ואת היקף התפוקות. אינני רואה סיבה להעריך, כי קיומם של מספר תאגידי איסוף יגביר תפוקות,

וקיומו של תאגיד בודד יקטינו. הוא הדין באיכות השירות לצרכנים: הצרכנים אינם משלמים עבור שירות האיסוף וממילא לא יתגמלו – בוודאי שלא במישרין – יצרן שיעמיד לרשותם שירות איסוף נוח יותר. "התגמול" היחיד הוא הגברת האיסוף ובכך מתן אפשרות לעמידה ביעדים שהוצבו בעניין זה, והימנעות מסנקציות בגין אי עמידה ביעדים. בתנאי שוק אלה, ועל רקע המצב החוקי דהיום, לא נראה כי קיומו של תאגיד איסוף בודד יפגע בתחרות וייגרע מטובת הציבור."

[ההדגשה אינה במקור]

ט. "עיקרו של ההסדר" בהיותו הכרחי לקיום המודל שנקבע בחוק האריזות

65. לפי סעיף 14 לחוק ההגבלים על הממונה להשתכנע גם כי "עיקרו של ההסדר הכובל אינו בהפחתת התחרות או במניעתה, ואין בו כבילות שאינן נחוצות למימוש עיקרו." להלן נעמוד על כך שמטרת החסכם אינה הפחתת התחרות או מניעתה, אלא יצירת תשתית הכרחית למימוש מטרות חוק האריזות.
66. הקמת גוף מוכר שפעילותו מקיפה את המגזר היצרני, רובו ככולו, הינה הכרחית להגשמת מטרתו של חוק האריזות. דברים אלה עלו שוב ושוב בהצעת החוק ובדיוני ועדת כלכלה בכנסת.
67. לא לחינם המודל האירופי, אשר אומץ לחוק האריזות הישראלי, מופעל ברוב מדינות אירופה באמצעות גוף מרכזי אחד המרכז את מאמצי כל היצרנים והיבואנים. לשם הצלחת המודל נדרשת פעילות מרכזית מול כל הרשויות המקומיות ("האחראים לפינוי פסולת"), על מנת לחקים מודל בר-קיימא לאיסוף האריזות. שיתוף הפעולה יאפשר גם השקעה נדרשת בחינוך והסברה. פעילותו של גורם אחד מרכזי תאפשר גם למנוע תופעה של גניבת פסולת אריזות ממיכלי האיסוף שלהן, במטרה למכור אותן ליצרנים ויבואנים החוששים מהסנקציות הכלכליות הקשות שנקבעו בחוק האריזות.
68. שיתוף הפעולה בגוף מוכר אחד יאפשר גם התקדמות של היצרנים והיבואנים לאריזות מתאימות יותר לאיסוף ומיחזור תוך מיצוי כלכלי ויעיל של פוטנציאל המיחזור של כל אריזה. ללא גוף מוכר מרכזי, אנו צפויים לתופעה קשה בה יצרני אריזות קשות למיחזור אוספים וממחזרים דווקא אריזות קלות למיחזור – תופעת "free riding" שכזו תפגום ביעילות המשקית ותפגע גם באיכות הסביבה (שכן לא יהיה תמריץ נכון להשתמש באריזות ידיות לסביבה).
69. על אלה נוספים יתרונות לגדול, מהם יחנה כמובן גוף מוכר מרכזי וגדול.
70. המשרד להגנת הסביבה רואה לכן בהקמת גוף מוכר מרכזי וגדול, בשיתוף פעולה רחב של יצרנים ויבואנים, תנאי הכרחי להצלחתו של החוק. אכן אלו חם פני הדברים: איש אינו סבור שיש מודל אמיתי בו הפעילות, כפי שהותוותה בחוק האריזות, תוכל להתקיים ללא גוף מוכר כאמור.

המגת חשש תחרותי מ"שולחן משותף" באמצעות תנאים

71. שיתוף הפעולה בין יצרנים ויבואנים עלול לעורר ברשות חשש מפני השפעות שליליות שיהיו ל"שולחן המשותף" בו ישבו נציגי יצרנים ויבואנים שונים.
72. בעניין תאגיד איסוף מכלי משקה בע"מ, לא ראה בית הדין להגבלים עסקיים ולא ראה הממונה בחששות ממין זה סיבה שלא לאשר את שיתוף הפעולה. החששות מקיומו של "השולחן המשותף" הופגו באמצעות תנאים למניעת זליגת פעילות השולחן המשותף, ותנאים מידתיים מסוג זה יהיו מקובלים גם על מבקשת הפטור כאן.
73. יצוין כי כמפורט בתקנון (נספח ג'), חברי הדירקטוריון של הגוף המוכר, בשנה הראשונה לפעילותו, יהיו יושבי הראש של האיגודים השונים שבהתאחדות התעשיינים וכן יו"ר הועדה למפעלים קטנים ונשיא התאחדות התעשיינים. כל אלה אינם נושאי משרה בבעלי המניות המפורטים בנספח א'. כמו כן, מנכ"ל הגוף המוכר, אף הוא אינו נושא משרה באף לא אחד מבעלי המניות.
74. עוד יצוין כי סעיף 52(ב) לחוק האריזות אוסר על גילוי ושימוש בלתי נחוצים בדיווחים וידיעות שיגיעו אל הגוף המוכר מיצרנים/יבואנים:
- "52. (ב) גוף מוכר או מי מטעמו לא יגלה ולא יעשה כל שימוש בדיווחים או בידיעות שהגיעו אליו מאת יצרן או יבואן מכוח חוק זה, אלא אם כן התקיים אחד מאלה -
- (1) גילוי המידע או השימוש בו דרושים לשם ביצוע הוראות חוק זה;
- (2) גילוי המידע הוא לגוף ציבורי שהמידע דרוש לו לשם ביצוע תפקידיו לפי כל דין."
- פעולה בניגוד לסעיף 52(ב) האמור מהווה עבירה פלילית שעונשה מגיע עד 6 חודשי מאסר (סעיף 31(ג)(3) לחוק האריזות).

יא. מימון הקמה באמצעות הלוואת בעלים

75. פעילות מבקשת הפטור תצריך השקעה ראשונית בהקמת התשתית הנדרשת לפעילות. מקור המימון היחיד אשר יעמוד לרשות מבקשת הפטור הוא סכומים שיעמידו לצורך זה היצרנים והיבואנים. יצוין, עם זאת, בשים לב לסעיף 8 למכתבם מיום 3.3.2011 אל ב"כ מבקשת הפטור, כי ישנה אפשרות ממשית כי המשרד להגנת הסביבה, באמצעות הקרן לשמירת הניקיון, יממן הקמת תשתית איסוף ברשויות מקומיות.
76. על פי הקבוע בתקנון, נדרשים בעלי המניות, כתנאי להצטרפותם, להעמיד לגוף המוכר הלוואת בעלים חד פעמית בגובה של 400,000 ש"ח. הלוואת בעלים זו תוחזר לבעל המניות באמצעות הפחתת דמי הטיפול כפי שייקבע על ידי הדירקטוריון.
77. היה ובעל מניות בגוף המוכר יחליט לחדול מלהיות בעל מניות, רשאי הוא כמובן לעשות כן בכל עת.

78. יודגש: בפני כל יצרן ויבואן מתוחה כמובן הדרך לקבל שירותים ממבקשת הפטור ללא נטילת מניות והענקת הלוואת בעלים.

79. לאור זאת ניתן לקבוע כי אין כל חסמי יציאה העומדים בפני בעלי המניות בגוף המוכר ואין כל דבר העומד בדרכם לו יחפצו לחדול מלהיות בעלי מניות בגוף המוכר.

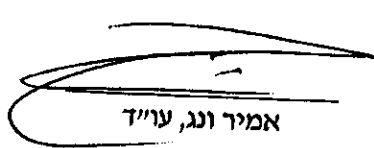
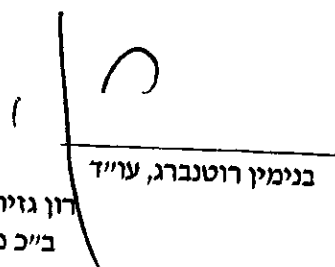
י.ב. הצורך במתן פטור בדחיפות

80. מבקשת הפטור מבקשת כי הפטור יינתן בדחיפות, שכן הגוף המוכר חייב לפעול בשטח באיסוף ומיחזור אריזות כבר ב- 1 ביולי שנה זו, דהיינו בעוד כ- שלושה חודשים ממועד בקשה זו.

81. נפנה לעניין זה להוראות חוק האריזות, לפיהן יחוייבו היצרנים והיבואנים לעמוד ביעדי איסוף ומיחזור משמעותיים החל מ-1 ביולי שנה זו..

82. עמידה ביעדים כאמור מצריכה היערכות ופריסת תשתית בהיבטים רבים: יצירת תשתית ההתקשרות עם יצרנים ויבואנים; כריתת הסכמים עם כל הרשויות המקומיות; הכנת תשתית פיזית לאיסוף ומיחזור האריזות; השקעה בהסברה ועוד.

83. ישנה חשיבות ראשונה במעלה כי הפטור המבוקש יינתן בדחיפות, שאם לא כן לא יוכלו היצרנים והיבואנים לעמוד בחובותיהם כאמור! נציין כמובן, כי נושא זה לובן מול רשות ההגבלים באריכות כבר בשלבי החקיקה, ולוח הזמנים נקבע בחקיקה גם מתוך הנחה כי הליכי הפטור לפי חוק ההגבלים יהיו קצרים ביותר.

 אמיר ונג, עו"ד	 בנימין רוטנברג, עו"ד
רון גזית רוטנברג ושות' ב"כ מבקשת הפטור	

היום: 7/4/11